

MEMO

Van college B&W
Aan gemeenteraad
Datum 10-01-2023
Betreft Decembercirculaire 2022

Contactpersoon
 Fabienne Verhoeckx
T 06 38681746
E F.verhoeckx@dordrecht.nl

Samenvatting

Jaarlijks verschijnen normaliter drie circulaire vanuit het Rijk. Mei geeft de vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid, september geeft de vertaling van de Miljoenennota en december rondt het uitkeringsjaar zoveel mogelijk af. In de decembercirculaire, gepubliceerd op 21 december jl., vindt de verwerking plaats van de mutaties uit de Najaarsnota 2022. Zoals gebruikelijk bevat de decembercirculaire geen nieuwe accresramingen. Voor de jaarafsluiting 2022 is het accres 2022 zoals gemeld in de meicirculaire 2022 de definitieve stand.

In deze circulaire zijn aan Dordrecht de onderstaande bedragen toegekend (+ = voordeel, - = nadeel):

					(x € 1.000)
	2022	2023	2024	2025	2026
Totaal decembercirculaire 2022	6.608	-1.476	-1.629	-1.619	-1.623

De extra middelen voor 2022, € 6,6 miljoen, worden verwerkt in de Jaarrekening 2022 en leiden tot een voordelig resultaat. Dit bedrag bestaat uit € 4,1 miljoen voor de aanvullende maatregelen energierekening en het restant uit mutaties in geormerkte middelen. Voor een nadere specificatie, zie bijlage 1. De nadelen vanaf 2023 zullen worden opgenomen in de 1^e Bestuursrapportage 2023 en zullen uiteraard ook worden betrokken bij de meerjarenraming in de Kadernota 2024.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in het rekenmodel van de septembercirculaire 2022 gerekend met een te hoge raming van de WOZ-waarden voor 2023 en verder. De correctie, waar alle gemeenten mee te maken hebben, hierop is in de decembercirculaire inzichtelijk gemaakt en als zodanig gecorrigeerd. Het betreft hier een correctie van - € 1,7 miljoen per jaar.

Inhoud memo

In dit memo wordt achtereenvolgens ingegaan op de volgende aspecten van de decembercirculaire 2022:

1. geormerkte middelen;
2. lopende ontwikkelingen en mededelingen ten aanzien van gemeentefonds.

1. Geormerkte middelen

Naast het accres worden er vanuit verschillende inhoudelijke beleidsterreinen middelen toegevoegd aan het gemeentefonds (beleidsmaatregelen, decentralisatie uitkeringen, deelfonds sociaal domein). Hoewel deze middelen vrij besteedbaar zijn, worden deze in beginsel in onze gemeente beschikbaar gehouden voor het beleidsterrein waarvoor de middelen zijn toegekend. Op een later moment kan alsnog worden geconstateerd dat het geld voor het onderwerp niet of slechts ten dele nodig is. In dat geval kunnen de middelen alsnog vrijvallen ten gunste van het begrotingsaldo.

Door de late publicatie van de decembercirculaire is het niet mogelijk om in 2022 nog uitgaven te doen voor de onderwerpen van de decentralisatie uitkeringen. De commissie BBV heeft

aangegeven dat het niet mogelijk is om deze lasten op de balans van de jaarrekening 2022 als "nog te betalen" op te nemen. De inkomsten worden wel toegerekend aan 2022, gaan mee in de resultaatbepaling van het boekjaar en kunnen worden overgebracht naar 2023 via de resultaatbestemming. Een nadere toelichting hierop is eveneens terug te vinden onder bijlage 1.

					(x € 1.000)
Onderdeel	2022	2023	2024	2025	2026
Beleidsmaatregelen					
Toegankelijkheid verkiezingen & Aanpassing software burgerlijke stand	19				
Energietoeslag	4.140				
Bijzondere bijstand	290				
Breed offensief	84				
Uitvoeringskosten Bijzondere Bijstand Zelfstandigen	42				
Jeugdzorg (restant hervormingsagenda)	23				
Compensatieregeling Voogdij 18+	252				
Wet Goed Verhuurderschap		69	70	71	67
Maatschappelijke opvang en OGGz	440				
Gezond in de stad	56				
Handhaving quarantaine	42				
Dichterbij dan je denkt	239				
Leerlingenvervoer Oekraïne	120				
Wet kwaliteitsborging bouw		10	10	10	10
Bijzondere bijstand studenten	150				
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	314				
Versterken sociale basis	73				
Stedelijke vernieuwingsgebieden	100				
Continuïteit van zorg	150				
Beschermd Wonen	73				
Totaal geormerkte middelen	6.607	79	80	81	77

2. Lopende ontwikkelingen en mededelingen ten aanzien van gemeentefonds

Er wordt een vooraankondiging gedaan voor de meicirculaire 2023 in verband met:

- Extra prijsbijstelling over 2022 in verband met de uitzonderlijke prijsstijgingen (€ 300 miljoen per jaar tot 2025 en circa € 400 miljoen vanaf 2026). De definitieve bedragen volgen bij de Voorjaarsnota 2023 en de verdeling wordt in de meicirculaire 2023 bekend gemaakt.
- In de brief Uitvoeringsmiddelen Klimaat- en Energiebeleid van 25 oktober jl. aan gemeenten en provincies over de uitvoeringsmiddelen van medeoverheden voor Klimaat- en Energiebeleid is door de minister van Klimaat en Energie de reeks voor de jaren 2023 tot en met 2030 voor de uitvoeringskosten van gemeenten en provincies weergegeven. Begin 2023 wordt een ministeriële regeling gepubliceerd waarmee middelen voor de jaren 2023, 2024 en 2025 zullen worden uitgeteerd in de vorm van een specifieke uitkering (SPUK).
- Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de jeugdhulp en krijgen hiervoor een budget. Een deel van dit budget bestaat uit middelen voor kinderen met een voogdijmaatregel en voor 18+ers. Een aantal gemeenten ervaart een verschil tussen het budget dat zij op grond van de beleidsinformatie krijgt toegewezen en de werkelijke kosten voor voogdij en 18+. Om de verschillende soorten problemen met de verdeling van het (historisch verdeelde) budget voor kinderen met een voogdijmaatregel en voor 18+ers op te lossen, is de compensatieregeling voogdij/18+ ingericht. Eerder is gecommuniceerd dat de compensatie bij decembercirculaire 2022 zal worden geëffectueerd. De toekenningen zijn echter niet tijdig gereed, waardoor de verwerking van de compensatie in de meicirculaire 2023 zal plaatsvinden.
- De nieuwe procedure vaststelling verkiezingsuitslagen kan kosten met zich meebrengen voor gemeenten. Daarom is in de Ontwerpbegroting 2023 van het ministerie van Binnenlandse

Zaken en Koninkrijksrelaties op artikel 1 vanaf 2023 structureel € 3,3 miljoen beschikbaar om gemeenten jaarlijks voor deze kosten te compenseren. Indien de Ontwerpbegroting op dit punt ongewijzigd wordt vastgesteld zullen deze middelen bij komende voorjaarsnota naar het Gemeentefonds worden overgeheveld en worden toegevoegd aan de algemene uitkering. Verdeling van de middelen zal dan in de meicirculaire 2023 gebeuren.

Tot slot

Vanaf 2023 zal de raad middels een raadsvoorstel in plaats van een raadsinformatiebrief geïnformeerd worden over de te ontvangen middelen uit de circulaires. Zo kan de raad voor de vrij besteedbare rijksmiddelen afwegen of en hoe deze middelen worden ingezet en kan de begroting direct worden gewijzigd. Hiermee komen we tegemoet aan de motie die hierover in het voorjaar 2022 door de raad is aangenomen.

Bijlage 1: Mutaties gemeentefonds

	(x € 1.000)				
Onderdeel	2022	2023	2024	2025	2026
<u>Uitkeringsfactor algemeen</u>					
Uitkeringsfactor 2023, uitkeren verdeelreserve		222			
Ontwikkeling uitkeringsbasis (correctie septembercirculaire 2022 WOZ)		-1.772	-1.704	-1.699	-1.699
Totaal algemene uitkering (vrij beschikbaar)		-1.550	-1.704	-1.699	-1.699
<u>Beleidsmaatregelen</u>					
Toegankelijkheid verkiezingen & Aanpassing software burgerlijke stand	19				
Energietoeslag	4.140				
Bijzondere bijstand	290				
Breed offensief	84				
Uitvoeringskosten Bijzondere Bijstand Zelfstandigen	42				
Jeugdzorg (restant hervormingsagenda)	23				
Compensatieregeling Voogdij 18+	252				
Wet Goed Verhuurderschap		69	70	71	67
Maatschappelijke opvang en OGGz	440				
Gezond in de stad	56				
Handhaving quarantaine	42				
Dichterbij dan je denkt	239				
Leerlingenvervoer Oekraïne	120				
Wet kwaliteitsborging bouw		10	10	10	10
Bijzondere bijstand studenten	150				
Meerkosten Oekraïne sociaal domein	314				
Versterken sociale basis	73				
Stedelijke vernieuwingsgebieden	100				
Continuïteit van zorg	150				
Bescherm Wonen	73				
Inkomstenderving gemeenten 2021 (covid-19)	1.452				
Vrijval stelpost definitieve inkomstenderving gemeenten 2021 (covid-19)	-1.452				
Totaal geormerkte middelen	6.607	79	80	81	77
Kleine verschillen (redenen met bedragen onder € 5.000)	1	-5	-5	-1	-1
Totaal decembercirculaire 2022	6.608	-1.476	-1.629	-1.619	-1.623

TOELICHTING

Algemene Uitkering (vrij beschikbaar)

De uitkeringsfactor voor 2023 stijgt ten opzichte van de septembercirculaire 2022 met 1 punt naar 1,300. Het vrijvallen van een gedeelte van de verdeelreserve 2023 (€ 20 van de € 40 miljoen) zorgt voor een positief effect op de uitkeringsfactor van 1 punt. De ontwikkelingen in de uitkeringsbasis hebben in deze circulaire per saldo geen effect op de uitkeringsfactor. In 2023 heeft het een positief effect op het saldo van de gemeente Dordrecht van € 222.000,-.

Het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties heeft in het rekenmodel van de septembercirculaire 2022 gerekend met een te hoge raming van de WOZ-waarden. Het ministerie heeft hiervoor op 7 oktober 2022 een update op de website van de septembercirculaire 2022 gepubliceerd. Omdat de WOZ-waarden lager zijn dan gemeld in de septembercirculaire 2022, wordt de ontwikkeling van de uitkeringsbasis met 8 uitkeringspunten verlaagd wat voor de gemeente Dordrecht leidt tot een negatief effect op het saldo van € 1,7 miljoen voor 2023 en verder.

Geormerkte middelen

Toegankelijkheid verkiezingen & Aanpassing software burgerlijke stand

Iedere kiesgerechtigde in Nederland dient met inachtneming van de waarborging voor verkiezingen zo zelfstandig mogelijk een stem te kunnen uitbrengen. De gemeente Dordrecht ontvangt in 2022 een incidentele bijdrage van € 19.000,- als stimulans voor het toegankelijker maken van verkiezingen bijvoorbeeld voor mensen met een visuele of andere beperking.

Energietoeslag

Het kabinet heeft besloten om in 2023 nogmaals € 1.300,- uit te keren aan mensen die leven van 120% van het sociaal minimum of minder. Hiervoor ontvangt de gemeente Dordrecht in 2022 € 4,1 miljoen, zodat de mogelijkheid geboden wordt om hiervan al € 500,- uit te keren. De ontvangen middelen vanuit de decembercirculaire zullen in 2023 worden opgehaald om de uitvoering te bekostigen.

Bijzondere bijstand

Naar aanleiding van de Kamerbrief Aanvullende maatregelen energierekening van 20 september jl. ontvangen gemeenten in 2022 € 35 miljoen om zowel via vroegsignalering als via de bijzondere bijstand gerichte hulp aan te bieden. (Gemeente Dordrecht € 290.000,-.)

Breed offensief

Het wetsontwerp Breed offensief beoogt processen te stroomlijnen en te harmoniseren om meer mensen met een arbeidsbeperking aan het werk te krijgen. Dit wetsontwerp is 5 juli 2022 aangenomen door de Tweede Kamer. Voor de implementatie van de voorstellen uit Breed offensief heeft het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid (SZW) in totaal € 53 miljoen aan incidentele middelen beschikbaar gesteld voor 2020, 2021 en 2022. Op basis van die bestuurlijke afspraken met de VNG ontvangen gemeenten in 2022 € 9,1 miljoen via de algemene uitkering voor de implementatie van de onderdelen van Breed offensief die wetswijzigingen vereisen. (Gemeente Dordrecht € 84.000,-.)

Uitvoeringskosten Bijzondere Bijstand Zelfstandigen

Aan gemeenten wordt eenmalig € 4,6 miljoen extra uitvoeringskosten toegekend voor de relatief hoge instroom in het Besluit bijstandverlening zelfstandigen (Bbz) in het eerste kwartaal van 2022, als gevolg van het stopzetten van de Tozo (Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandige Ondernemers) en de vereenvoudiging van het Bbz. Het bedrag is tot stand gekomen door de vergoeding voor uitvoeringskosten die voor Tozo-uitkeringen gold toe te passen op het aantal nieuwe Bbz-uitkeringen in het eerste kwartaal van 2022. (Gemeente Dordrecht € 42.000,-.)

Jeugdzorg (restant hervormingsagenda)

Met de septembercirculaire 2021 zijn aanvullende middelen voor de uitvoering van de jeugdzorg aan gemeenten beschikbaar gesteld. Hiervan is, na overleg met de VNG, besloten € 9 miljoen over te hevelen naar de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) ten behoeve van de uitvoering van de hervormingsagenda in 2022. Onderdeel van de afspraak is het restant teruggeboekt wordt van het ministerie van VWS naar het gemeentefonds. De resterende middelen voor 2022 bedragen € 2,8 miljoen en worden in deze circulaire toegevoegd aan de algemene uitkering. (Gemeente Dordrecht € 23.000,-.)

Compensatieregeling Voogdij 18+

De inventarisatie van de compensatieregeling voor 2022 kon niet tijdig worden afgerond. Daarom valt het gehele budget van € 30 miljoen voor 2022 vrij ten gunste van de algemene uitkering. (Gemeente Dordrecht € 252.000,-.)

Wet Goed Verhuurderschap

Gemeenten krijgen meer mogelijkheden om malafide verhuurderschap en discriminatie op de huurmarkt gericht aan te pakken. Deze afspraken worden uitgevoerd in de vorm van het wetsvoorstel Goed Verhuurderschap, dat naar verwachting in juli 2023 in werking zal treden. Voor de structurele kosten wordt een bedrag van € 12,4 miljoen met ingang van 2023 toegevoegd. (Gemeente Dordrecht +/- € 70.000,- structureel.)

Maatschappelijke opvang en OGGz

Aan de decentralisatie-uitkering Maatschappelijke opvang wordt in 2022 een bedrag van € 32,5 miljoen toegevoegd. (Gemeente Dordrecht € 440.000,-.)

Gezond in de stad

In deze decembercirculaire wordt de verdeling over alle gemeenten bekend gemaakt van het aanvullend beschikbaar gestelde budget, circa € 8,3 miljoen. In het kader van het actieprogramma Kansrijke Start van 12 september 2018 zijn de afgelopen jaren via diverse circulaire middelen aan het gemeentefonds toegevoegd om een lokale coalitie te vormen, versterken en behouden rondom de eerste 1.000 dagen van kinderen zodat gemeenten erkende interventies rondom een Kansrijke Start kunnen inzetten. In het coalitieakkoord is aangegeven dat Kansrijke Start in alle gemeenten van Nederland wordt ingezet. (Gemeente Dordrecht € 56.000,-.)

Handhaving quarantaine

De quarantaineplicht wordt sinds 1 juni 2021 gehandhaafd door de gemeenten. Ook de bezwaar-en beroepsprocedures die kunnen volgen, worden behandeld door de gemeenten. Voor beide onderdelen zijn afspraken gemaakt over vergoeding van de kosten van de gemeenten.

Voor 2022 zijn de gemaakte afspraken uit 2021 verlengd voor de duur dat de quarantaineplicht van kracht is en wordt gehandhaafd door de gemeenten. Afgesproken is dat de handhavingskosten worden vergoed voor de eerste 2 maanden in 2022. Op basis daarvan is afgesproken om deze kosten, circa € 1,1 miljoen, voor de eerste 4 maanden in 2022 te vergoeden. (Gemeente Dordrecht € 42.000,-.)

Dichterbij dan je denkt

Het actieplan 'Dichterbij dan je denkt' van het ministerie van SZW beoogt om op korte termijn de kansen die de krappe arbeidsmarkt biedt te benutten om extra mensen die nu langs de kant staan naar (parttime) werk of een leerwerkplek te begeleiden. In aanvulling op de reeds eerder verstrekte middelen in de septembercirculaire 2022 vindt er een ophoging van deze decentralisatie uitkering plaats die de 35 arbeidsmarktregio's in staat stelt om verder bij te dragen aan het actieplan. Doelstelling van de decentralisatie uitkering is om de matching tussen werkgevers en werkzoekenden uit het onbenut arbeidspotentieel te intensiveren in het licht van de krapte op de arbeidsmarkt. De decentralisatie uitkering wordt verstrekt aan de

centrumgemeenten van de arbeidsmarktregio's, waarbij elke centrumgemeente een gelijk bedrag ontvangt. Het totale bedrag bedraagt circa € 8,8 miljoen, waarvan circa € 0,4 miljoen wordt toegevoegd aan het Btw-Compensatiefonds (BCF). (Gemeente Dordrecht € 239.000,-.)

Leerlingenvervoer Oekraïne (DU)

Gemeenten hebben de regie en verantwoordelijkheid voor het leerlingenvervoer aan Oekraïense leerlingen. De decentralisatie uitkering Leerlingenvervoer Oekraïense leerlingen is een tegemoetkoming aan gemeenten voor de kosten die gemaakt zijn. De bedragen die worden toegekend aan een gemeente zijn gebaseerd op het aantal geregistreerde kinderen uit Oekraïne, met peildatum 5 september 2022. (Gemeente Dordrecht € 120.000,-.)

Wet kwaliteitsborging bouw

Op verzoek van de VNG en de gemeenten is de verdeelsleutel voor de jaren 2023 en verder gewijzigd wat voor de gemeente Dordrecht een structurele mutatie betekent van € 10.000,-.

Bijzondere bijstand studenten

De gemeente Dordrecht ontvangt in 2022 eenmalig € 150.000,- voor studenten die een beroep doen op de individuele bijzondere bijstand als gevolg van de stijgende energieprijzen.

Meerkosten Oekraïne sociaal domein

De gemeenten ontvangen voor het uitvoeren van de taken voor Oekraïense ontheemden in 2022 € 25,5 miljoen. Het gaat om de uitvoering van taken voor de zorg en ondersteuning vanuit de Wmo 2015 en de Jeugdwet, de uitvoering van het basistakenpakket Jeugdgezondheidszorg, het Rijksvaccinatieprogramma en het prenataal huisbezoek uit de Wet publieke gezondheid. (Gemeente Dordrecht € 314.000,-.)

Versterken sociale basis

Vanuit het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen werkt het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) aan een samenleving waar ouderen waardig oud kunnen worden. Belangrijk hierbij is dat ouderen een beroep kunnen doen op een sterke sociale basis. Hiervoor komt € 11 miljoen beschikbaar. (Gemeente Dordrecht € 73.000,-.)

Stedelijke vernieuwingsgebieden

In het kader van het Nationaal Programma Leefbaarheid en Veiligheid wordt sinds 2019 intensief samengewerkt met inmiddels 19 gemeenten, waarin de inmiddels 20 stedelijke focusgebieden liggen. De 20 stedelijke focusgebieden zijn de gebieden waar de leefbaarheid en veiligheid het meest onder druk staan. Gebieden waar een individuele sectorale aanpak ontoereikend is en een aanvullende integrale aanpak vanuit onderwijs, arbeidsmarkt, wonen en veiligheid en gezondheid nodig is. De 20 stedelijke vernieuwingsgebieden ontvangen elk € 100.000,-.

Continuïteit van zorg

De VNG en het Rijk hebben afgesproken dat meerkosten binnen het sociaal domein (Jeugdwet en Wmo 2015) als gevolg van de coronapandemie in 2022 door het Rijk worden gecompenseerd. Op basis van onderzoek is de totale hoogte van de compensatie met betrekking tot de Jeugdwet en Wmo 2015 vastgesteld op € 54,8 miljoen. Van dit bedrag wordt € 8,2 miljoen toegevoegd aan het cluster Jeugd en € 10,9 miljoen aan het cluster Maatschappelijke ondersteuning. Het resterende bedrag van € 35,7 miljoen wordt verdeeld over de DU Maatschappelijke opvang en de IU Beschermd wonen. (Gemeente Dordrecht € 150.000,-.)

Beschermd Wonen

Aan de integratie-uitkering Beschermd wonen wordt in 2022 een bedrag van € 2,8 miljoen toegevoegd. De verdeling vindt plaats naar rato van de aandelen van de centrumgemeenten in het historische verdeelmodel. (Gemeente Dordrecht € 73.000,-.)

Inkomstenderving gemeenten 2021 (COVID-19)

Met decentrale overheden is afgesproken dat gemeenten reële compensatie ontvangen voor de derving van inkomsten door COVID-19 in 2021. De middelen worden beschikbaar gesteld via een decentralisatie-uitkering waarvoor bij de septembercirculaire een stelpost is opgenomen die nu komt te vervallen. (Gemeente Dordrecht € 1.452.000,-.)